

Nyerges Gábor Ádám

Egy hazaérés következményei

I.

Sosem akadhat, aki vállalkozna a magányosok idejének megmérésére, meddő idejük mértékegységének bevezetésére, esélytelenül szinonimákat keresni az időre – erre senkinek sincs ideje.

Egyedüllétük futóhomokpercei leginkább talán a szemlélésben volnának mérhetőek, a tanulmányozó tűnődésben, ahogy egy munkájába belefeledkező antropológus szórakozott kíváncsiságával elemzik a magabiztosok életét, megpróbálva elképzelni, mégis milyen lehet olyannak lenni, mint aki, bár évek óta ugyanott lakik, s tudhatná, hogy emeletén a lift ajtaja folyvást megakad, megérkezve sosem néz hátra, egyetlen egyszer sem, veszteglő napjaikba süllyedten ezen töprengve, hogy milyen lehet sosem törődni egy hazaérés következményeivel, milyen lehet egy hátranézés, egy aggodalom és félelem, gátlás és szemérem nélkül élt élet, s a továbbgondolás során arra juthatnak, olyan, amilyen tolakodni végeláthatatlan sorban állva, s hogy ezek emelik föl hangjukat, ha ügyintézőkkel beszélnek, lökik arrébb társaikat a lépcsőn lesietve, mikor a lift, maguk sem értik, talán bele sem gondolnak, hogy miért, egyre csak nem jön, mert megmagyarázhatatlan okokból megrekedt valamelyik emeleten. Ezek hát, akik mindig hangosabbak a társaságban, akik nyitott ablaknál öltöznek és nem kérnek elnézést, mikor valaki lábára lépnek, s a lábtörlőn átlépve hagynak hóbertos sárnyomokat idegen lakásokban.

Az ezeken töprengők magányórái nem hatvan percekben mérhetőek, hangjuk vékonyodásából, szemérmes

udvariasságukból, gondos hátranzéseikből,
lábtörléseikből volna kikövetkeztethető
senki által nem számontartott, fojtó öröklétük.

2.

Mi különböztet meg egy gyilkost
szabadidejében és egy szándéktalan
megfigyelőt mindennapi élete közben?

A fürkész tekintet csak elkülöníthető
másodpercek festette csendéleteket
lát, helyszíneket, ahol, hogy valami
történni fog vagy hogyan történt meg,
csak a végeredmény szempontjából
nem mindegy. A nézés maga, mely
egyedül élők szobájában a könyveken,
képeken, bútorokon és tapétán, a
szőnyeg mintái közt sunyin lapuló,
poros részeken, máshol pedig
gyerekek széthagyott játékain,
családi fotókon, a többitől elütő,
újrarakott csempéken, vízkőtől
elszíneződött felületeken siklik végig,
bárkié lehet. Csak a szándék és a
végeredmény különböztet meg
sorozatgyilkost és közeli barátot,
spiccesen felinvitált, rokonszenves
ismeretlent és környezettanulmányt
készítő gyámügyi alkalmazottat,
tétova másodperceiben báméskodó,
unott prostituáltat és kedélyesen
körbevezetett munkahelyi ismerőst
egy elsőnek kiérő helyszínelőtől.

Csak a mérhetetlen, mert sosem mért,
felesleges és bármikor megállítható,
végtelen idő függvénye bármely helyszínen
sorsszerűsége, s hogy egy-egy pillanatnyi
csendélet majd valami még csak megtörténni
készülő, valami épp lezajlott vagy teljességgel
sosem kizárható, aztán vérfagyasztó részvétellel
vagy megrendült egykedvűséggel szemlélt,
sajnálatos eset semmiféle következménnyel
nem járó környezettanulmánya lesz-e.